

PETER R. DE VRIES

DE ONTVOERING VAN

ALFRED HEINEKEN

FOTO-EDITIE

ALLE FEITEN EN GEHEIMEN VAN
DEZE GERUCHTMAKENDE ONTVOERING

Met een nieuw nawoord van Royce de Vries

P E T E R R . D E V R I E S

De ontvoering van Alfred Heineken

'Opgedragen aan mijn onvergetelijke vriend

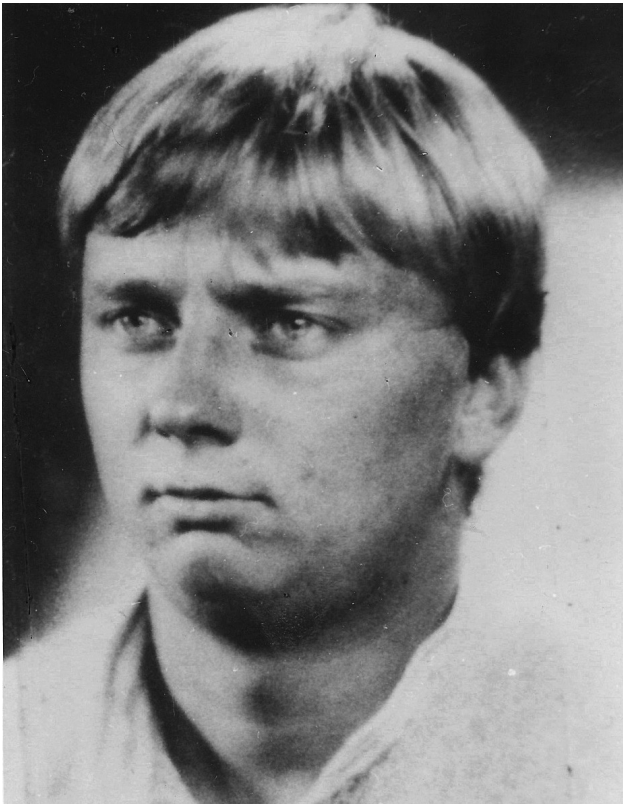
ROBBIE OFFENBERG'

(Cor van Hout - 1987)

DE FONTEIN

'Wie weet niet dat keizers, koningen en hertogen allen afstammen van misdadigers en dat hun rijkdom en macht berusten op door misdaad verkregen goederen...?'

(Paus Gregorius VII, toen hij de banvloek over de Duitse keizer Hendrik VI uitsprak)

CORNELIS VAN HOUT

Geboren: 18 augustus 1957 in Amsterdam.

Adres tijdens ontvoering: Staalmeesterslaan 7, Amsterdam.

Leefde samen met Sonja Holleeder, jongere zus van mededader Willem Holleeder. Ten tijde van de ontvoering één kind.

Bijnaam: Flip(per)

Bijzonderheden: Verteller van dit boek.

In 1987 veroordeeld tot elf jaar gevangenisstraf.

Op 24 januari 2003 in Amstelveen vermoord.

WILLEM HOLLEEDER

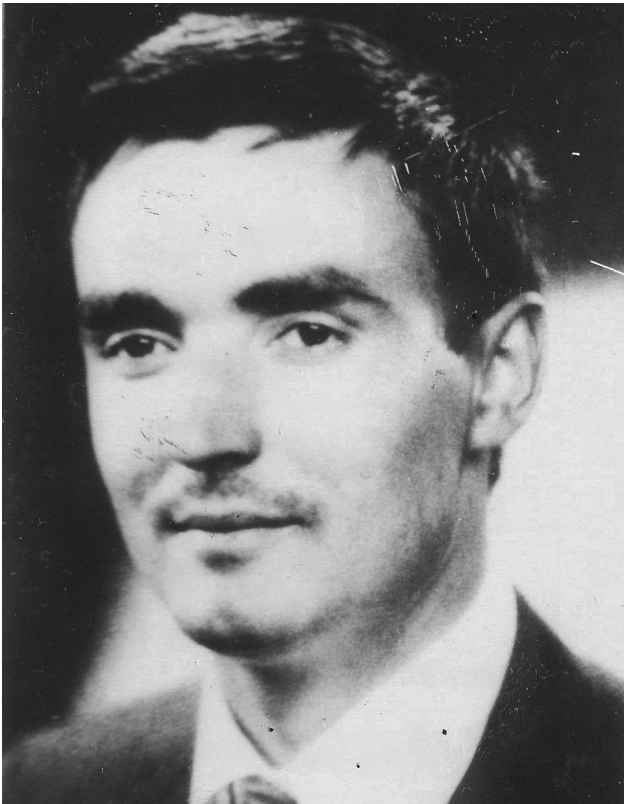
Geboren: 29 mei 1958 in Amsterdam.

Adres tijdens ontvoering: Staalmeesterslaan 348,
Amsterdam.

Ongehuwd.

Bijnaam: Neus

Bijzonderheden: In 1987 veroordeeld tot elf jaar
gevangenisstraf.

FRANS MEIJER

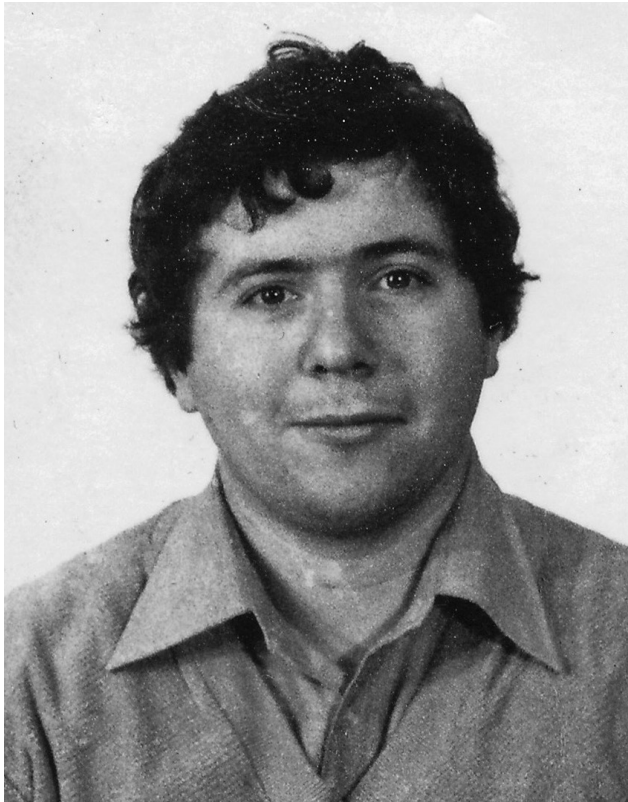
Geboren: 16 mei 1953 in Amsterdam.

Adres tijdens ontvoering: Eikenlaan 7, Den Helder en
Bestevaerstraat 15, Amsterdam.

Gehuwd. Vier kinderen.

Bijnaam: Stekel

Bijzonderheden: In 1985 bij verstek veroordeeld tot
twaalf jaar gevangenisstraf.

JAN BOELLAARD

Geboren: 23 oktober 1952 in Amsterdam.

Adres tijdens ontvoering: Dillenburg 15, Zwanenburg.

Gehuwd. Twee kinderen.

Bijnaam: de Poes

Bijzonderheden: In 1984 veroordeeld tot twaalf jaar
gevangenisstraf.

MARTIN ERKAMPS

Geboren: 27 april 1963 in Amsterdam.

Adres tijdens ontvoering: Hoofdweg 453, Amsterdam.

Ongehuwd.

Bijnaam: Rem(metje)

Bijzonderheden: Halfbroer van Cornelis van Hout.

In 1984 veroordeeld tot negen jaar gevangenisstraf.

In 1985 werd dit in hoger beroep verminderd tot acht jaar.

1981 De champagne stond klaar. Goed gekoeld. Die had ik 's middags al in de ijskast gezet. Drie flessen Dom Pérignon. Voor ieder één. Of we die ook werkelijk op zouden drinken wist ik nog niet, maar dat was ook niet belangrijk. Ik ben altijd iemand van het type geweest: liever mee verlegen dan om verlegen.

Het liefst had ik er nog een fles bijgezet. Dat zou hebben betekend dat Jan Boellaard er ook bij geweest was, maar hij liet voor het eerst in vijftien jaar verstek gaan op deze oudejaarsavond. 's Middags had hij me nog opgebeld vanuit de Verenigde Staten met de boodschap dat we dit keer helaas niet op hem konden rekenen. Om tien minuten voor twaalf 's avonds, als wij traditioneel bij elkaar zouden komen, zat hij juist in het vliegtuig terug naar Holland. Hij had in Florida met zijn vrouw en een paar vrienden een zonnige kerstvakantie doorgebracht. Dat hij er op oudejaarsavond niet bij zou zijn, was echter nooit de bedoeling geweest. Sterker nog: het was een stevige misrekening. Zijn stem klonk dan ook oprecht spijtig toen ik hem van overzee aan de lijn kreeg en hij zich voor onze jaarafsluiting afmeldde. Ik had daar behoorlijk de pest over in. Dit was nog nooit voorgekomen en dit jaar kwam het misschien wel het slechtst uit van alle jaren dat we nu met elkaar omgingen. Ik deed dan ook geen moeite mijn teleurstelling daarover te verbergen en zei Jan dat hij die avond op een belangrijk moment afwezig zou zijn. Een moment dat hij eigenlijk niet gemist kon worden.

Aan de andere kant van de oceaan had Boellie, zoals we hem vaak kortheidshalve noemden, nogal knorrig gereageerd. 'Ja Cor, moet je horen, je kunt het zout nu nog wel even in de wonde gaan wrijven, maar ik kan er gewoon niet op tijd zijn! Hoe graag ik ook wil... Het vliegtuig gaat niet eerder. Of moet ik het soms kapen?' had hij een beetje geërgerd gevraagd.

Ik moest erom grinniken en had teruggekaatst: 'Als je zou weten waar het om gaat, acht ik je er zeker toe in staat. Maar goed, het is niet anders

vriend. Vertel me nu maar of ik je stem heb voor vanavond...' Met die vraag was Boellaards nieuwsgierigheid op slag gewekt, dat voelde ik wel. Hij wist dat als er op oudejaarsavond gestemd moest worden er belangrijke zaken aan de orde kwamen. 'Natuurlijk, dat weet je wel. Maar luister Cor, kan je niet vast een klein beetje vertellen waar het om gaat?' deed hij nog een poging om wat meer aan de weet te komen.

Ik zei hem echter dat we er door de telefoon niet over konden praten en dat hij maar een seintje moest geven zodra hij weer thuis was. Dan zou hij het allemaal wel horen. Bij wijze van goedmakertje beloofde Jan dat hij in het vliegtuig een fles champagne zou bestellen en om klokslag twaalf uur op onze gezondheid en toekomst zou drinken. Dan was hij er in ieder geval in gedachten een beetje bij.

In het schijnsel van de voorbij zovende verlichting van de ringweg rondom Amsterdam keek ik op mijn horloge hoe laat het was: kwart voor twaalf. Een fractie van een seconde later drukte ik het gaspedaal een beetje verder in en de Mercedes Sport 450 5-liter waar ik in reed versnelde ogenblikkelijk. De naald van de snelheidsmeter vloog in een ruk van 80 naar 140 kilometer. De aanduiding 'Sport' stond er niet voor niets op. Op dit tijdstip hoefde ik niet bang te zijn voor een bekeuring. Er was zo goed als niemand op de weg, laat staan politie. Ik realiseerde me dat ik wel voort mocht maken, want anders was ik er zelf niet eens bij om twaalf uur. Gas erop dus...

Eigenlijk was het ieder jaar hetzelfde probleem. Ik was tot halftwaalf op visite geweest bij de familie van mijn toenmalige vriendin Anneke van der Bijl. En hoewel zij al jaren wisten – en het nog eens duidelijk was aangekondigd – dat ik voor twaalf uur zou weggaan, gaf dat toch ieder jaar weer wat strubbelingen. Alle charmes werden dan in de strijd geworpen om me tot in het nieuwe jaar vast te houden. Ik hoorde het bij wijze van spreken nog naklinken: 'Hé Cor, doe nou niet zo ongezellig, blijf nog even... een kwartiertje nog.'

Het was altijd lief geprobeerd, maar het lukte ze nooit me over te halen. En dat wisten ze zelf ook wel. Het was eigenlijk meer een afscheidsritueel dan een serieuze poging. De overgang van oud naar nieuw vierde ik nu eenmaal traditiegetrouw met mijn gabbers en met niemand anders. Meestal op een geheime plek, zonder vrouwen, zonder ouders, zonder buitenstaanders. Gewoon wij vieren: Frans Meijer, Jan Boellaard, Wim Holleeder en ik. Het betekende heel veel voor ons.

Ik overdrijf niet als ik zeg dat oudejaar de belangrijkste dag van het jaar was voor ons. Het was de dag waarop we terugblikten en plannen voor de toekomst maakten. Onze hechte vriendschap voor nog eens een jaar bezegelden. Daarom was het zo jammer dat Boellie er nu niet bij was.

Een paar honderd meter voor me spoten twee vuurpijlen de donkere nacht in. Hoewel ik wist dat het nog geen twaalf uur kon zijn, keek ik onwillekeurig toch weer op mijn horloge. Ik was er bijna. De bijeenkomst werd net als verleden jaar gehouden in een pand aan de Van Hallstraat in Amsterdam Oud-West. Het was de woning waar Boellaard in gewoond had voordat hij naar Zwanenburg was verhuisd. Sindsdien woonde Sonja, het jongere zusje van Willem Holleeder, er dikwijls in. Voor dit soort gelegenheden maakten wij er echter ook wel gebruik van. Het was gestoffeerd en er stond een ijskast, televisie en telefoon. Je kon er even lekker weg zijn, zonder te ver weg te zijn. Het leuke was dat het ook nog in de buurt lag waar ik was opgegroeid en me thuis voelde: de Van Beuningenstraat. Een typisch Amsterdamse volksbuurt. Ook Jan, Frans en Willem kwamen er vandaan.

Het was de woning op de eerste etage van nummer 99. Eronder zat een bloemenzaak met de mooie naam Het Groene Paradijs. Als we het met z'n vieren over de woning hadden zeiden we weleens tegen elkaar: 'Ik zie je straks boven Het Paradijs...' Wel, dit jaar was ik het laatste in het paradijs, zo zag ik toen ik aan kwam rijden. De rode Saab Turbo van Willem Holleeder stond er half op de stoep geparkeerd voor de deur en aan de overkant stond ook de bronskleurige Mercedes van Frans Meijer. Op eenhoog brandde al licht.

Snel liep ik naar binnen, de trap op. De deur stond open en Frans en Willem zaten, of liever gezegd lagen, lui in een fauteuil op me te wachten. 'Ah, fijn dat je ook nog even komt...' probeerde Frans me te stangen. 'We hadden je al bijna afgeschreven.' Ik stak bij wijze van begroeting mijn hand op naar Willem en zei met een knipoog tegen Frans: 'Hoe vaak moet ik je nu nog zeggen dat de baas niet te laat, maar later komt...?'

Willem had alvast twee flessen champagne in een ijskoeler gezet en ik kon dan ook direct in de nog vrije stoel ploffen om de laatste seconden van het jaar 1981 op de televisieklok te zien wegtikken. Ondertussen wisselden we onderling even uit hoe we de avond hadden doorgebracht. We hadden het alle drie best leuk gehad, maar ik kon merken dat we blij waren nu weer bij en onder elkaar te zijn.

Op het moment dat de klok begon te slaan en buiten het vuurwerk knalde, hieven wij staande de door Willem ingeschonken champagneflûtes en proostten op het nieuwe jaar. 'Op 1982... en op Boellie, die nu echt dicht bij het paradijs zit,' grapte ik met een verwijzing naar zijn vliegreis. Het kristal van de glazen klonk helder door de woning. We namen een flinke slok van het bubbeltjeswater en hieven daarna nogmaals het glas op een voorspoedig nieuwjaar.

Zo, dit was het informele gedeelte van de avond, maar daarna kwam het officiële stuk. Zeg maar het belangrijke werk. Het was al sinds jaren de gewoonte dat wij na het slaan van de klok ieder een speechje hielden, waarin we onze wensen, plannen en verwachtingen voor het nieuwe jaar uitspraken, maar bijvoorbeeld ook nog eens de hoogte- en dieptepunten van het afgelopen jaar naar voren haalden. Daar maakten we best nogal werk van. Ik had ooit eens gelezen dat de maffia dit ook deed en wij vonden het leuk om dat ook te doen.

Wie er het eerst zou beginnen was nooit tussen ons afgesproken, maar aan de afwachtende gezichten van Wim en Frans zag ik dat zij ervan uitgingen dat ik het spits zou afbijten. Dat kwam goed uit. Ik had dit jaar heel wat te vertellen en over het toespraakje van vanavond lang zitten nadenken. Het was bepaald geen prietpraat waar ik die avond mee wilde komen. Nee, het kon bepalend zijn voor onze hele toekomst. Niet alleen voor het kersverse 1982, maar ook voor de jaren daarna. Een toespraak met hoofdletters dus.

Een redenaar ben ik nooit geweest, maar bij Frans, Willem en Boellie was dat ook niet nodig. Het kwam bij hen niet aan op de formuleringen of de wijze waarop het praatje verpakt was. We kenden elkaar nu al zo lang dat we aan een half woord of zelfs een oogopslag van elkaar genoeg hadden. Ik begon dan ook vrij abrupt, nog steeds staand – dat hoorde zo – rond de tafel waar de champagnekoeler op stond.

'Luister gabbers,' zo opende ik mijn toespraakje. 'Ik wil vanavond iets met jullie bespreken, een voorstel doen dat heel ver gaat. Het is zakelijk, maar heeft niets te maken met de zaken die we tot dusver hebben gedaan...'

Ik zweeg een moment en keek Willem en Frans aan om me even te overtuigen van hun aandacht. Welnu, die was er. Ik ging verder: 'Kijk, we hebben de afgelopen jaren met zijn vieren heel aardig zaken gedaan en soms leuk verdiend. We rijden mooie auto's, hebben een dikke achter-

zak, gaan lekker op vakantie en in de kroeg kunnen we met het vingertje rondgaan. Ogenschijnlijk niks aan de hand. Maar toch, en ik weet niet hoe het jullie vergaat, als ik er goed over nadenk – en dat heb ik gedaan – dan vind ik dat we maar een beetje aan het krummelen zijn. Want wat is de feitelijke situatie? We hebben een paar straatjes onroerend goed. Dat klinkt heel aardig, maar is het dat ook? Nee, eigenlijk niet, want al het onroerend goed is met hypotheeken belast. De banken doen moeilijk, de fiscus is lastig. De woningen vragen onderhoud, de huurders hangen iedere dag aan de telefoon met klachten, andere woningen zijn weer gekraakt, de markt zakt in, de rente is hoog. Eigenlijk, ja eigenlijk is het een hele straat ellende. Armoe troef. Nog even en er gaat meer geld uit, dan er aan huren binnenkomt. Wat er dan gebeurt hoef ik jullie niet te vertellen. Zeg het zelf maar: Heb ik gelijk of heb ik gelijk?’

Er kwam geen tegenspraak. Willem en Frans knikten instemmend. Ik vertelde hun dan ook niet echt iets nieuws. We hadden het er wel eens meer over gehad. Ze zeiden nu echter verder niets. Begrepen dat dit alles slechts als een inleiding voor iets anders was bedoeld. Dat zagen ze goed.

Ik ging daarom door: ‘De timmerfabriek stelt ook niets meer voor. Daar moet steeds meer geld bij. Opdrachten hebben we nauwelijks. Dat is dus een aflopende zaak. En het bouwbedrijf is al failliet gegaan. Om kort te gaan: Ik vraag me dus af waar we eigenlijk mee bezig zijn. Dit gaat niet de goede kant op, tenzij we bereid zijn dit alles binnen nu en niet al te lange tijd op te geven. Auto’s weg, paarden van de koers, boten uit het water, een vast, bescheiden salarisje van een paar duizend gulden in de maand in plaats van de dikke achterzak die we nu nog steeds hebben, enfin noem maar op. Alles foetsie! Willen we dat? Kunnen we dat? Nou, ik niet, ik zal het maar meteen zeggen. Dan ga ik nog liever dood. Ik geloof daarom dat dit het moment is om een belangrijke beslissing te nemen, een alles-of-nietspoging te doen. Een plan te ontwikkelen dat ons in een klap van alle problemen afhelpt. Voorgoed. He-le-maal voorgoed...’

Ik liet die laatste, wat onheilspellend uitgesproken woorden even inwerken door een slokje van mijn bubbeltjeswater te nemen. Niemand zei er wat. De anderen keken me gespannen aan. ‘Oké, wat is de bedoeling?’ zo hervatte ik mijn toespraak. ‘We hebben in het verleden regelmatig gepraat over het plegen van een kidnap. De voor- en nadelen afgewogen. Plannen ontwikkeld, ja, zelfs enige maanden voorbereidingen

getroffen om er een uit te voeren. Operatie Rolls Royce... weten jullie nog? Om tal van redenen is dat toen niets geworden en hebben we ons weer op het normale werk gestort, het onroerend goed, de timmerfabriek. Toch heeft het idee mij nooit helemaal losgelaten en ben ik er nog steeds van overtuigd dat we het kunnen, dat we slagen als we het doen. We waren al ver gevorderd bij Operatie Rolls Royce. Ik stel daarom voor dat we het nu eens niet bij praten laten, maar eens wat gaan doen. Serieus gaan werken om alsnog een kidnap te organiseren en uit te voeren. Zodat we in een klap klaar zijn. En gabbers... ik had gedacht dat het dit jaar maar eens moest gebeuren...'

Frans Meijer keek me een ogenblik aandachtig aan. Over zijn gezicht speelde een flauwe glimlach. Hij draaide langzaam met zijn hoofd, alsof hij het idee nog aan het verwerken was. We noemden hem om zijn verstrooide wijze van reageren wel eens 'de professor'. Willem Holleeder knikte me bijna onmerkbaar toe. Voor hem kwam dit verhaal niet helemaal als een verrassing. De laatste weken had ik met hem onderweg in de auto regelmatig over misdrijven en dan met name ontvoeringen gepraat. Nog eens gefilosofeerd over onze eerste pogingen, die wij Operatie Rolls Royce hadden genoemd en die ik in mijn speechje nu ook weer had aangehaald. We hadden het gehad over de risico's, de moeilijke punten van een kidnap. Waarom er toen niets van was gekomen, hoewel we er best behoorlijk wat tijd en moeite in hadden gestoken. Nu, op dit moment, begreep hij dat deze gesprekken niet helemaal vrijblijvend waren geweest, althans niet van mijn kant.

Dat was trouwens toch het prettige van onze vriendschap, het onvoorwaardelijke vertrouwen in elkaar. Nooit hoefde de een de anderen erop te wijzen dat iets geheim was of niet doorverteld mocht worden. Ik moet altijd lachen als mensen zeggen dat ze iets wel willen vertellen, maar dat de ander er absoluut niet over mag praten. Dat is voor mij dan het bewijs dat er geen vrienden tegenover elkaar staan, want die hoef je zoiets niet te zeggen. Net zomin als Frans en Willem zich die oudejaarsavond hoefden af te vragen of ik nou serieus was of maar een dolletje maakte. Dat weet je van je vrienden, zonder dat zoiets met zoveel woorden wordt gezegd.

Ik hield mijn glas in de hoogte en keek de anderen aan. 'Mee eens?' vroeg ik slechts. Frans en Willem reageerden direct en brachten hun glas naar het mijne. 'Eens!' klonk het bijna gelijktijdig. Dat was voldoende. Het voorstel was beklonken.

Van de toespraakjes van Willem en Frans kwam die avond niets meer. We waren vervuld van het plan dat ik op tafel had gelegd en dat beheerste de rest van onze bijeenkomst. Dit was nog eens een voornemen voor het nieuwe jaar: een ontvoering. We waren er alle drie een beetje opgewonden van. We praatten nog een halfuurtje na. Een kidnap in 1982... Organisatie... Slachtoffer... Losgeld. We sneden uit de losse pols een paar kernzaken aan, zonder overigens ergens langer dan een paar minuten over te praten. Dat hoefde op dat moment ook nog niet. Voor we er erg in hadden was ook de derde fles Dom Pérignon opengemaakt. 'Wanneer beginnen we?' vroeg Frans, alsof het hem niet gauw genoeg kon zijn. Willem, die altijd wat bedachtzamer reageerde, wilde weten of Boellie al van deze plannen afwist en zo ja, of hij ook meedeed. 'De Poes is geen probleem. Ik heb zijn stem,' antwoordde ik. 'Die is zonder meer akkoord... Hij weet het alleen zelf nog niet.'

Boellaard noemden we onderling altijd de Poes. Het was een bijnaam die hij verworven had omdat hij zijn hoofd, net als een poes, altijd iets schuin hield als hij naar je luisterde. Bovendien kon hij soms, ook net als een poes, constant nieuwsgierig achter je aanlopen als je ergens mee bezig was. Zodoende was het al jaren Poes in plaats van Boellaard of Boellie voor ons. Ik hield van bijnamen. Het is typisch iets Amsterdams, uit de volksbuurten. Of misschien wel uit de onderwereld, want ook daar is het een gewoonte. Hoe dan ook, voor al mijn vrienden bedacht ik na verloop van tijd wel een bijnaam, die dan vervolgens door iedereen werd overgenomen.

Jan Boellaard was dus Poes. Willem Holleeder noemden we in de wandeling altijd 'Neus', vanwege de in onze ogen bepaald niet geringe omvang van zijn reukorgaan. Frans Meijer moest het vanwege zijn vaak gemillimeterde haar vaak doen met 'Stekel' of 'Professor'. Mijn jongere broer Martin ging bij mij altijd als 'Remmetje' door het leven. Dit, omdat hij vroeger bepaalde activiteiten wel eens tegenhield of er slechts langzaam aan meewerkte. De zaak 'remde' dus. Zelf werd ik door mijn vrienden meestal Flipper of Flip genoemd, omdat ik in mijn jeugd altijd en eeuwig aan een flipperkast stond. Bijnamen zijn niet altijd vleidend, maar wel verhelderend, illustratief voor de persoon en vooral makkelijk. En daar ging het me eigenlijk om.

Om een uurtje of halftwee die nacht hief ik de zitting op door te zeggen

dat we de zaak niet op nieuwjaarsdag al rond hoefden te hebben en dat onze families zaten te wachten op onze komst. We sloten 'Het Groene Paradijs' af en gingen gezamenlijk naar beneden. Toen ik het portier van mijn Mercedes wilde openen, riep Willem mij van de overkant van de straat: 'Hé Cor...!' Ik draaide mijn hoofd naar hem toe en zag hoe hij alleen zijn duim op stak. Het zei voldoende. Ik ging achter het stuur zitten, gaf nog een tik op de claxon en reed weg. Ik had bij mijn ouders in Amsterdam-Noord afgesproken. De hele familie zou daar komen.

Onderweg maakte een merkwaardig gevoel zich van mijn innerlijk meester. Er ging een soort tinteling door me heen. Was het de champagne? Waarschijnlijk niet. Nee, het was vermoedelijk de wetenschap dat we vanavond niet als een overspannen jongenscluppie iets hadden afgesproken, maar dat er echt iets was gebeurd. 1982 kon een spannend jaar worden.

Eerste druk 1987

Zevenentwintigste geactualiseerde en geïllustreerde druk 2013

Tweeëndertigste druk inclusief nieuw nawoord 2023

ISBN 978 90 261 7169 7/ISBN e-book 978 90 261 7181 9

ISBN luisterboek 978 90 261 7182 6

NUR 339

© 1987/2007/2013/2015/2021/2023 Uitgeverij De Fontein / Erven Peter R. de Vries

www.uitgeverijdefontein.nl

Opmaak tekst en beeld binnenwerk: Zeno Carpentier Alting

Omslagontwerp: Studio Jan de Boer

Omslagfoto: © Wim Hofland

Fotoverantwoording: Zie blz. 513. De auteur en de uitgeverij hebben hun uiterste best gedaan de rechthebbenden van de in dit boek opgenomen afbeeldingen te achterhalen. Bij eventuele vragen kunt u zich wenden tot Uitgeverij De Fontein, Postbus 13288, 3507 LG Utrecht.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.